

HIRDETMÉNYEK.

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap eszellemi részét illető
minden k ö s l e m é n y e k ide intézendők.

Résmentlen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre " " " " 10 ft — kr.
Félévre " " " " 5 ft — kr.
Negyedévre " " " " 2 ft 50 kr.
Egy hónap " " " " 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

öt-hasábospeticior egyszeri beiktatásért 5 r,
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábos peticiorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámet magában foglalt
újdonosság zora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Junius 16.

114. szám.

A vidékért.

Temesvári lapok Bethlen András miniszternek jelentős és érdekes nyilatkozatát regisztrálják, melyet a temesvári kiállítás ügyében nála járt kiállítás előtt tett. „Az ország fővárosa — ugymond — a nemzet áldozatkészsége folytán oly egyszerűen fejlődött, hogy bármely világ-várossal kiálljja a hasonlatot. Ennek minden hazafi örül s a vidéki központból is örömmel látja ezt a polgárság. Amde elérkezett az ideje annak, hogy a vidéki városokért is tegyünk valamit. A kormány a vidék legkiválóbb központjait hathatósan támogatni kell, s felvirágoztatásukra minden lehető el kell követnie.“

Bethlen miniszter e nyilatkozata általános szükség érzetnek s általános óhaj-tásnak tolmácsolója időszertü és találó.

Nincs másként, mint hogy Budapest a mindnyájunk fővárosa.

A patriotizmus büszke önértével nézzük hatalmas fejlődését, fényes boulevardjait és fényes palotásorait; örömmel látjuk kiemelkedni a hajdani sivár homokból stylszerű középületeit, nagy terjedelmű gyárakat, szorgalomra és eredményes munkára való gazdag kereskedéseit, ligeteit és köztereit.

Örvend a lelkiünk, ha kulturális és gazdasági, ipari és kereskedelmi fejlődésére, fiatal szépségére és jövőbeli előkelő hivatására s térfoglalására gondolunk. Érezzük mindnyáján, hogy ez igen jó így.

Kell központnak lenni, mely mindnyájunknak jó érzéséből és áldozatkészségéből emelkedik oda, hogy vele minden külföldi előtt dicsekedhetünk.

A főváros a nemzet fizlésének, műveltségének és munkásságának látható jele.

Kell, hogy ez a látható jel valóban szép és valóban életre-valóságot kifejező legyen. Munkáink gyümölcse és törekvéseink célja és eredménye látszassék meg a fővárosban.

Igy gondolkozik mindenki fővárosunk-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A nemzetes úr ördöge.

Írta: K Tóth Kálmán.

(Folytatás)

Kárászné a legegyszerűbb öltözetben fogadta a kérést, semmi készüllet sem mutatott arra, hogy vendégeket várt volna. Pirulva mentegette magát; hogy most már mivel szolgáljon az utasoknak. De azért még sem látsozt zavar az ifjú özvegy magaviselésén. Engedelmet kért, hogy legalább félórai időt engedjenek neki, mert nincs senkije, magára van hagyatva, ő a háznál minden. A fél óra eltelt s olyan vacsorát talált föl, hogy még a főispán is megtörülte volna utána a száját. Azután úgy tudott kínálni, oly kedvesen tudott mosolyogni, mintha szemébe lakott volna szíve.

De hiszen kínálhatták volna Gábor gazdát, akár mákos kalácsosal vagy pástétommal is, nem tudott ő enni. Szeme odatapadt a özvegy tüzről pattant orcájára, nézte, örömmel nézte, mily serényen foglalkozik, száj-tátva hallgatta, a mint beszélte, miként vezeteti kicsiny gazdaságát. Eddig azt hitte, hogy az ő galambjánál jobb és szebb özvegy csak úgy lopva szemérmatosan tekint rá, arra a meggyőződésre jutott, ez jobban illetné őt, mert első felesége nem tudott mutatni; de ez mutat is, dolgos is, takarékos is.

Akkor örült pedig igazán, mikor megtudta, hogy ez a szegény özvegy három év óta ezer forintotokát takarított meg, s ez a takarékpénztárban van elhelyezve. Miért szaporítsuk a szót, térjünk a dologra. Gábor gazdának megletszett a szép özvegy, ez sem

ról s e fogalom általánosságának eredménye az a biztató és a agyszerű fejlődés-melyet Bethlen miniszter konstatalt

De a nemzet összes vágyait, törekvéseinek összes irányát még sem szabad tisztán Budapestre irányozni.

A nemzet vére és a nemzet erője tényleg mégis a vidéken van.

Sajnos, hogy erre a vére és erre az erőre idáig igen keveset, vagy éppen semmit sem gondoltunk.

Ennek következtése aztán az a nem tagadható tény, hogy a vidék fejlődésében messze mögötte maradt Budapestnek.

Aligha nem áll az a többször hangoztatott panasz, hogy Magyarországnak nagy része (e nagy rész alatt kizárólag a vidéket kell értenünk) még mindig mintha tul fekiúdnék a Boszporuson.

Némely város, sőt legtöbb város építkezés, kereskedelem, ipar, társadalmi élet, csinosság és népesedés tekintetében ma is ott van, hol ezelőtt harmincz-negyven évvel.

Sőt nem találkozhattunk ellenmondással, ha állítjuk, hogy egy-két vidéki város kivételével, melyekben a szerencsés vasuti összeköttetés egy-egy nagyobb kör részére gazdasági és kereskedelmi központot teremtett, a legtöbbnek életében pusztá vegetáció és süllyedés látható.

Valóban itt az ideje, hogy „a kormány a vidék kiválóbb központjainak fölvirágoztatására“ komoly lépéseket tegyen.

E komoly lépések elseje, a kir. tábla decentralizációja már meg van téve. Bizonyos, hogy ennek jótékony hatása a vidék életének fejlődésén röviden meg lesz látható.

Bethlen miniszter szava biztat, hogy a második lépés sem fog elmaradni.

Kereskedelmi, ipar, gazdasági szakiskolák, intézetek fölállítás, vasuti hálózatok kiegészítése, közutak kiépítése, vidéki egyletek és fejlődési törekvések támogatása stb. mindezek második lépés-ként fogják követni az elsőt.

utasította vissza a vagyonos kérést; három hét múlva meg volt a lakadalom, s menyasszony-ajándékul ezer forintos möring-level, möring-level mit a boldog völgegy mindjárt be is táblázott szép cserepes házára

Ez volt az első adósság, mely Gábor gazda tiszta vagyonát terhelte.

A kis Pista nem kapott annyi csókot édes anyjától, mint a menyével új annyja elárasztá. Azeött foltos ruhát is adott reá a szegény megboldogult Erzsók, most a világnak nem szabad foltot látni a gyermek ruháján, mert megszólának a mostohát. A kis fiú mindig olyan csinosan járt, mintha iskátulyából húzták volna ki. De nem is volt ám szabad a porban játszadoznia, mi gyakran forró könnyeket csalt szemébe, s zokogva mondá: jobb volt a foltos ruha, mert mamám eleresztett játszani, de most mindig egy helyben kell ülnöm s nem szabad sehova sem mennem.

Gábor gazda is nagy változáson ment keresztül. Ezelőtt a viláért sem pipázott nem volt természetben, hogy a pénz elfűstölje; de felesége neki ajándékozván első férjének ezüstkapukú tajpípiját, kelleitenu bár, de, hogy kedves feleségének kedvét ne szegje, rászokott e pénz- s idővesztegető mulat-sághoz.

Egy pár hétig az új pár paradicsomi boldogságban élt; Gábor gazda szerint második házassága főiert a nagy-lutival. Szerette feleségét, mert örökösén jókedvű volt, dalolt, mint hajnalban a pacirta, azután hozzá látott serényen minden dolgához s milyen ételt főzött. Erről a szegény megboldogultnak még csak forgalma sem volt. Igaz, több czukrot kellett hozatni a boltból, mandulát fontszámra, narancs, kávé, citrom szoritotta ki az egyszerű ételek helyét, de hál-

és hisszük: nem kell soká várakoznunk az egyetem decentralizációjára sem, ami pedig a vidéki városok intellektualitását nagyban fogja emelni.

Kell, hogy a vért és erőt adó vidék érdekei is kellő figyelemben részesüljenek az eddig kizárólag dédelgetett főváros mellett.

Az elszállásolási törvény módosítása. A „Pol. Corr.“ budapesti levelezőjének értesülése szerint az elszállásolási törvény terheinek leszállítása végett fontolóra vették azt a tervet, hogy a városokban a lakbért nem mint ez idő szerint, 5 évi időtartam, hanem 10—15 évi időtartam után állapítsák meg. Az említett levelező hangsúlyozza, hogy a legfelsőbb helyen a törvény módosítására nagy súlyt helyeznek.

Báró Bauer 100 milliója. Idegborzongató vezérezikkek voltak szombaton olvashatók a fővárosi lapokban. Ilyen:thema rég nem akadt: a közös hadügyminiszter kijelentette az osztrák delegációban, hogy a most tárgyalat hadi budget még gyerekiség, de majd esztendőre a béke-létszám fölemelése következik az pedig belekerül 100 millióba, vagy talán 120 millióba is. Pár millió ide vagy oda, azt ogy nagyon pontosan nem tudhatja. Hüledezett az olvasó, kapkodott már előre is a tárczához, más lapok olvasói pedig csodálkoztak és boszankodtak, hogy lapjuk őket e nagyszerűen szomorú eseményről nem értesíté. De a ki leginkább csodálkozott és boszankodott, az — báró Bauer hadügyminiszter volt. Az osztrák delegáció albizottságának szombati ülésén meg a naprend előtt felszólt a kissé boszusan utalt e csodálatos hírekre, a bizottság tagjaira hivatkozva jelenté ki, hogy ő olyat nem mondott, az a tudósítás tehát nem igaz, de meg hozzá olyan esztelen is, hogy protestál az ellen, hogy neki ilyesmit imputáljanak. Követelte a fölvilágosítást és helyreigazítást. Atvizsgálták a bizottság pénteki ülésének jegyzőkönyvét s gr. Goess konstatalt, hogy a jegyzőkönyvben olyasmi nem is fordul elő, megmagyarázhatatlan, hogyan került a hírlapokba. Az kétségtelen, hogy kövérebb kacsra nem egyhamar röpött föl s aligha a lepuftantás után is nem büszkék még rá, a kik fölripítették.

Istennek volt miből mindezt kiteremtteni. Az ilyen csekélységek nem kerülnek valami sokba.

Egyik kománasszonynak a másik adta át a kilincset s mindenki dicsőre az ifjasszonyt, hogy nála jobb szakácsnét Pesten sem találhatni. S Gábor gazda bizott örömben, áldotta a sorsot, hogy gyermekének jó anyát-háznak ügyes gazdasszonyt, neki pedig ingyen jó kedvűből áldott jó feleséget ajándékozott. Házasságuk harmadik hetében vasárnap reggeli isteni tisztelet után az új asszony arczán a szomorúság nyomai látszóttak. A gondos férj szemét ez el nem kerülhetett, aggodalmasan kérdezte tőle: szivem! mi lelt, talán beteg vagy?

Az asszony nem felelt, csak fejét rázta s szeméből záporként hullott a könny, majd odaborult férje vállára s hangosan zokogva mondá:

— Ne is kérd, miért sírok én, mert ha megmondanám okát, csak téged keserítenék meg, majd elmúlik, majd megszokom . . .

— Mit! — kiáltott fel Gábor, — mit kell megszoknod, hát nincsen-e minden kívánság teljesítve, mivel keserítel meg engem, meg kell tudnom szomorúságod okát, bármilyen is; az én feleségemnek nem szabad sírnia.

A sok faggatás elvégre szóra hozta a bus menyecskét s megfogva férje kezét, így panaszolta el lelke bánatát.

— Mielőtt hozzád mentem volna, volt több szerencsém is: nótáros, rektor, kántor kért, de én csak szivem szerint akartam férjet választani. Nem néztem rangot, hozzád vonzódtam lellem s híztem a jó istent, ezt sem én sem te nem bántunk meg; de lásd, ha elgondolom, hog Cserfalván a papnéval ültem egy székben az istentisztelet alatt, még a bíró leánya is kijött a székéből, hogy nekem helyet adjon; itt pedig, mikor ma reggel régi szo-

Az orvosok és fürdőink.

Azt mondják mirőlünk, hogy sovínisták vagyunk. A sovínizmus nem jelenthet mást, mint rendkívüli szeretetet és nagy foku elfogultságot minden iránt, a mi magyar, a mi nemzeti, a mi hazai.

Ha mi sovínisták volnánk — s bár azok lennénk, — akkor minden gondolatunkkal, egész lényünkkel a hazai dolgok emelésén, fejlesztésén süggenénk.

Ha sovínisták vagyunk, akkor az a sovínizmus, a melylyel mi bírnunk, nem valódi és nem egészséges. Nem valódi és nem egészséges, mert az a nemzeti sovínizmus fogalmának egyáltalában nem felel meg.

Mi nem tartjuk sovínizmusnak a nemzetiséggel szemben itt-ott — mint mondják — jelentkező türelmetlenséget. Mi nem tartjuk sovínizmusnak azt, ha valaki mellét verve hirdeti az ő magyarságát s hazaszeretetét és ezen fellángolásában külföldön szétszórja azt a pénzt, a mit ő itt ezen mellverés következtében összegyűjtött.

Erről akarunk mi beszélni.

A külföld azt állítja a magyarról, hogy sovínista. Nem az. Vannak sokan nálunk és minden államban olyanok, a kik sovínisták akarnak lenni s nekik ez egyáltalában nem sikerül. Hiányzik benne az akarat, az öntudat, a jellemzilárdság, mely a sovínizmusnak valódi karaktere.

Nálunk senki sem sovínista. Pedig, ha minden magyar sovínista volna, boldog lenne a magyar állam.

Nálunk az orvos sovínista akar lenni és tavasszal a legelső pacienszt Radekundba, Karlsbadba, Marienbadba, Gassteina, Ischlbe s a külföld más fürdőibe küldi. A paciens, ha pénze nincs, kölcsönököt vesz fel, eladósodik és meggazdagítja a külföldi fürdők tulajdonosait, doktorait. Esetleg halottnak hozzak haza. A külföldi orvos ellenben egyetlen beteget sem utasít magyarországi fürdőbe. Hogy tenné ezt, mikor a magyarországi orvos is külföldet ajánl?

A családanya sovínista akar lenni s mikor férjhez adta leányát, Bécsbe fut fel és sok ezertől dagadó tárczáját ott kibontván, szétszórja butorért, fehérvörüért a bécsi iparosok között. Ilyent a bécsi anya nem cselekszik Budapestért.

A tanítónő sovínista akar lenni és a gyermekek lelkébe jó szenge korban már be-csepegteti az idegen formákhoz való ragaszkodást, hirdeti a felekezeti-nékiüliséget, az egyedül üdvözítő nemet vagy francia kulturát, s idegenséget támaszt minden iránt, a mi

kásom szerint az első székbe ültem, két asszony egyenesen rám támadt, hogy egyszerű ifjasszony létemre miért merem elfoglalni a nemzetes asszonyok helyét: ez annyira fáj, hogy, a tisztletes uram beszédjéből egyetlen szót sem értettem. Ugy éreztem, mintha mindenki nevetne rám, mintha ujjal mutattak volna rám: néztek ez asszonyt, miként begyeskedik az első helyen, hzzott az utolsó [pad illett meg. Oh Gábor! Gábor! szegényszemre voltam kitéve, nem tudom mikor látnak a templomban.

És Gábor, mikor ezeket hallotta vala, görcsösen összeszorította ökleit, hideg verejték gyöngyözött homlokán, szeméi verben forogtak s bárányszelid arca tigriséhez hasonlított.

— Ki volt ez a két asszony! — kérde csaknem hűröve, — megadják az árát, ha fele vagyonom utána megy is.

— Nem tudom, ne kérdezz, — faldoklá neje, — látod, most már még jobban sajnálom, hogy elbeszéltem gyalázatot, mert rendkívül fáj látnom, ha szenvedést okoz az neked.

— Megtudom, és jaj nekik — kiálta Gábor forró csókkal illetvén neje ajkait, — s nem nyugszom addig, míg az első hely a papné után tied nem leszén.

Gábor szavát tartotta. Az egyszerű földmives, kit eddig semmi nagyraugrás nem bántott, elhatározá, bár mibe kerüljön is, bejut a tanácsba. A dolog épen kapóra jött; a tanácsválasztás küszöbön állott. Jegyző és tanító a vagyonos gazdának jó barátai voltak, kik többször felszólták, vállalnia el valamely községi hivatalt, amde ő, hogy gazdaságát annál jobban kezelhesse, ettől mindig vonakodott. De most, hogy neje meggyalázott becsülete helyre legyen állítva, önmaga kérte föl barátait a korteskedésre. Diadala teljes volt; egyhangulag árvagynak választották

nemzeti. Ilyet sem a német, sem a francia tanítónak meg nem eszelesek.

A művész sovínista akar lenni és lelkében egyetlen hangja sem csendül meg annak a magyar nemzeti zenének, a melyet pedig kultiválni kellene; a keringők büvköréből megmenekülni egyáltalában nem tud.

Es így mehetünk véges-végig. Magyarország furdókban oly gazdag, mint Európa egyetlen állama sem. A mi furdóink lakatlanok, embereink külföldre mennek. Azt mondják, hogy furdóink kezdetleges állapóiban vannak, nincs kényelem, komfort.

Igaz. De vajjon ki lesz boldog százezereket fektetni bele magyar furdókba, mikor ismeretes a magyar tempója: a külföld és mindig csak a külföld s hirdetni, hogy magyar furdón nincs komfort? A furdókat a vendégek sokasága szokta fejlesztani, nem megfordítva. Azt mondják, miért menjek én Margitszigetre, Tatraföldre, Előpatakra, mikor azzal a pénzzel külföldön lehetek?

A doktor urak sovínismására számítunk. Legyenek sovínisták, de valódi sovínisták. És küldjék betegjeiket hazai furdóra. A hazai furdókat csak a hazai orvosok tehetik látogatottakká, más nem. Az ő bűnök, hogy furdóink kezdetlegesek.

Ugyis sovínisták vagyunk, a külföld így tartja. Legyünk tehát valódi sovínisták.

„Debreczen városi egylet.“

Említettük már, hogy mozgalom indult meg városunkban egy „Debreczen városi egylet“ megalakítása céljából, a mely egyletnek feladata volna a város minden közérdekű ügyeiben a szükséges és kívánatos teendőket megvitatni, a város érdekeinek előmozdítására, a város fejlesztésére, felvirágoztatására minden lehető módon közrehatni, de úgy, hogy ezen egyesület kebeléből minden politika, minden politikálás ki legyen zárva. Mert a legabnormisabb állapot az, ha például a kórház kérdésben, vagy a realiskola kérdésben, vagy a megválasztandó lelkes vagy a megválasztandó városi hivatalnok személyét tekintve vagy ezer-meg ezer más városi ügyben nem a kérdés lényege, a város közjára és érdeke, hanem első sorban és főleg a politikai párt szempont az irányadó.

Városi ügyek elintézésénél, ott a hol a város érdeke forog szóban, szűnjék meg minden politikai pártellenét, omoljanak le a politikai féltékenység válszalmai s a város minden jóra való polgára egyesüljön a többivel minden utó-gondolat, minden mellék-cél és t kintet nélkül arra, hogy a mit a város közjára kíván, azt egyesült erővel megvalósítsuk.

E cél elérésére az első nagy lépést tegnap tette meg Debreczen polgársága, midőn a Dr. Medve Kálmán ur elnökle alatt az ipar és keresk. kamara helyiségében tartott nagy értekezleten, melyen örömmel láttuk a legerősebb politikai ellenfeleket a fent jelzett cél iránt együtt lelkesedni, az egylet megalakítását elhatározta, a felolvasott, a szervező bizottság által szerkesztett alapszabályokat némi módosítással élnék és tanusá-

meg, a mely hivatalnok legnagyobb fizetése az, hogy az árvaatyt nemzeti urannak titulálják, s a czim tisztessége jogszerűleg átszáll hites társára is, s e jog folytán az Isten házában a nemzeti asszonyt első szék illeté meg.

Azonban ezzel nem elégedett meg Gábor gazda, így nem lühtötte volna le boszuját. Kívítte azt, hogy annak a két nemzeti asszonynak, kik nejét kiszorították helyéből, férjük kimaradt a hivatalból; s mikor mégis régi szokás szerint a két nemzeti asszony a szokásos padba állt, a kisbíró által azokat onnan kitiltotta. Így lett elégtéve a sérelemért, így szerzett magának két halálos ellenséget, kik ez adósság lerovását szintén elhatározták.

Most már megillette nemzeti Peregi Gábor urat a hosszúsáru tajtékpipa. Többé nem volt szabad elmaradni az ezüstgombos dalmánynak, pedig két ökre ment utána. Felesége sem járhatott közönséges viganóban; olyan divatos ruhát kellett csináltatnia, a melyt az urasági tiszték kisasszonyai viseltek, habár harmincz mérő árpa ment is utána.

Haddig elég volt egy cseléd, mert ott volt oldala mellett a gazda, de most a község házában nyakán volt a sok teher, fogadni kellett másik cselédet s ennek fizetésére is elment egy pár száz forint.

De mindezt föl sem vette, könnyen került a jó termésből, egy krajczárt sem kellett felkérni Iczig zsidótól, a ki a fél falut zsebében tartotta.

Talán több esztendeig elhuzhatta volna így, ha az időjárás keresztül nem huzza számításait. A májusi hőség elperzselte a szénát; így nagy jégvihar úgy el verte földtábláit, mintha megborotválták volna. Most kezdte már vakarni a füle tövét; máskor a bajt könnyen kiheverte, mert a kamra tele volt, egyik utjól a másikig tartott el gabonája. Ekkor visszaemlékezett a régi jó idökre, mikor Erások asszony egymásután szedegette elő a

gos eszmecsere után elfogadta s elnöklö Dr. Medve Kálmán és a jegyzökönyvet vezető Dr. Tüdös Jánost megbizta az alapszabályok approbálásának kieszközlésével és azután az alakulógyülés összehívásával.

Az értekezlet lefolyásáról röviden a következőket jelenthetjük:

Elnöklö Dr. Medve Kálmán üdvözölve a nagyszámban megjelent érdeklődöket, az értekezlet elé terjesztette a szervező bizottság alapszabály tervezetét.

A tervezet felolvastatván, az általános tárgyalás alapjául egyhangilag elfogadtatták. A részletes tárgyalásnál az 1 §-nál, támadt nagyobb vita, mely az egylet czélját formulázza s melynek utolsó passusa így szól: „országos politikai természetü kérdések kizárásával.“

Először Géresi Kálmán szólalt fel, ki abbéli meggyőződésének adván kifejezést, hogy az egylet működése csak úgy lehet üdvös eredményü, ha politikai kérdésekkel egy általán nem foglalkozik, — kérdi: nem helyesebb volna-e a passzus teljesen kihagyni, miután a czél az előbbiekből úgy is részletesen kifejezve van s miután ez, hogy „országos politikai kérdések“ könnyen félreértésre adhatna okot s a politikai viták bevonására adhatna alkalmat.

Dr. Kóla János felszólalásában eloszlatni kívánja a Géresi Kálmán ur aggályait. Éppen az veszi elejét a félreértésnek, ha nyilatkozik őszintén kifejezetik, hogy az egyesület hatáskörébe való városi kérdések vitatása és elbírálásánál a politika kifejezetten kizáratik, mert nem akarunk politizálni, mikor a város érdekéről van szó; így is sokkal több politikálással élünk, mint a mennyi szükséges.

Jóna a Dániel indítványozza, hogy minden félreértés elkerülése végett kihagyandó volna e szó, hogy „országos“ s így volna e passzus szűvegező, hogy „minden politikai természetü kérdések kizárásával.“

Komlóssy Arthur különbséget kíván tenni országos politika és városi politika között; városi politika alatt a város helyes, jó és üdvös kormányzását, vezetését értvén. Ez utóbbit akarja az egyesület s az előbbi akarja kizárni. Az eredeti szöveget ajánlja. Ehhez hozzájárultak dr. Király Ferencz, Szilágyi Károly; Jóna Dániel indítványát pártolták Jó István, Takács Ferencz, Serli Ede.

Jóna indítványa közmeignyugvással is elfogadtatt.

A többi szakaszok némi lényegtelen módosításokkal nagyrészt változatlanul keresztülmentek s így az alapszabályok elfogadtattak s azoknak nagy számmal azonnal alá is irtak a jelenlevők, ezzel is dokumentálván, hogy az egylet tagjai kívánnak lenni.

Napi hírek.

— A király Debreczenben. Ma újból megerősítve azt az örömdetes hírt hallottuk, hogy királyunk Ó Felsége

degesz tárczából az ujdontat új tizeket. Hová lettek ezek? Kellott selvenszoknyákra, komavendégszékre, finom posztöltönyre. A nemzeti ur melyen sohajtott, s megtörölte izzadt homlokát.

Egy hétre a jégverés után, neje, ki most még nyájasabb volt, mint valaha, levelet kapott a postáról, s miután tartalmát elolvasta, ódes-mázos szavakkal készítette elő férjét a következő eseményekre.

E le íben az asszonyt egyik iparos testvére sürgetőleg kéri, kölcsönözne neki öt-száz forintot, bizonyos vállalatra, mely az említett tőkét valószínűleg megötszörözi, igéri és kötelezi magát az összeget egy évre duplán visszafizetni.

Nem lehet, nincs módunkban — szöli az árvagyám, törölve kendőjével ránczolt homlokát, ha a jég el nem veri vetésünket, akkor talán segíthetünk, de mondok én egy jó tanácsot; ott a takarékpénztárban, az ezer forintot, felét egy hét alatt kiveheted.

A nő e szavaknál elsápadt, valamit hebeggett, miből Gábor ur egy szót sem értett tisztán.

Hol van a könyvecskéd? kérdezte s az első gyanu megszülemlt szívében.

Felesége rövid szünet után így vette fel a szót:

— Most már kivallok mindent. Ez az ezer forint volt megakarított pénzeckém, elhoztam ide magammal... vagyis így akartam, ámde valami gonosztevő feltörte ládám, kirabolit s én úgy maradtam, mint az ujjam; mindjárt siettem Pestre, hogy pénzem kivételét meggátoljam, de minden késő volt, a rabló hét órával megelőzött. Ne csodáld, hogy neked erről mitse szóltam, tartottam tőle, nem hiszed; inkább elfolytottam bánatomat, remélve, másként pótolja ki lsten vesztésemet.

Folyt. köv.

szeptemberben a Mihályfalva-Telegd között tartandó nagy hadgyakorlatok idején legalább egy napot városunkban fog tölteni.

— Személyi hírek. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester Budapestről hazatért. Ott több nagyfontosságú városi ügyben: nagy kölesön, főreáliskola államosítása, királyi tábla stb. járt el. — Sándor József, az Emke főtitkára, Kolozsvárról ma d. u. 3 órakor városunkba érkezik az Emke választmányi ülésére. Erről szombaton este vértartilag értesítette Karap Mór, az Emke itteni választmányának egyik alelnökét. A főtitkár tiszteletére, ha nem az esti vonattal utazik tovább, társas összejövetel tervezetik valószínűleg a „Biká“-ban.

— Lövészet. 1890. június 15-én tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: legjobb mélylövessel Kovács Gyula 1 drb 2 forintos tallért, legtöbb körülövessel Fürst Ödön 1 drb 1 forintos tallért.

— Esküvő. Dr. Kardos Albert fiatal szentesi tanár, városunk szülötte f. hó 29-én d. u. 5 órakor tartja esküvőjét Pusztaszerezen Szobotka Paula kisasszonnyal.

— Az Emke igazgató választmánya Bély Akos gróf elnökle alatt tartott havi ülésében elhatározta, hogy Erdélyben is meg fogja ünnepeini a milleniumot. Az ünnepély színhelye Kolozsvár lesz. E czélból Kuna Géza gr. elnökle alatt bizottságot küld ki, melybe minden fiók választmány részéről is fog egy tag beválasztani. A milleniumra az Emke, mint legnagyobb közművelődési egyesület a többi közművelődési egyesületeket Kolozsvárra hívja fel. Mária-Valéria főhercegnő menyegzője alkalmából az egylet üdvözölő iratban tejezi ki örömet. Az idei közgyűlés szeptember 7 és 8-ára Dévára tüzetett ki. — A Kárpátgyelet megalakítása ügyében Sándor főtitkár megbizatik, hogy a magyarországi Kárpátgyelettel érintkezésbe lépjen. Végül elhatározta a választmány, hogy a megválasztott Emke czéljaira pótdó meg-szavazására újból felhívja. Az egylet vagyona 464,984 frt 99 kr.

— Hymen. Sassa Béla a debreczeni kollégium most választott theologiai tanár f. hó 14-dikén váltott jegyet Csáky Gergely nyug. városi tanácsos, birtokos művelt szép leányával Mariska kisasszonnyal.

— A kollégium egyik jöltevénye. A tisztántuli ev. ref. egyházkerület közelebb tartott közgyűlése alkalmával irtuk, hogy a debreczeni kollégium javára Széles László által tett 2500 forintos alapítványt jelentett be a közgyűlésnek a főiskola gazdasági tanácsa. Ez a nemes szívi alapítványozó szabadszállási birtokos és Pestmegye bizottsági tagja volt, ki a múlt évben halt meg, s vagyonából jelentékenyebb összegeket hagyott közművelődési és jótékony czélokra. Az akadémiának és a debreczeni főiskolának 2500—2500 frtot, a nemzeumnak, a nemzeti színház alapjának, a pesti és kecskeméti ref. főiskolának egyenként 2000—2000 forintot; a pesti protestans árvaháznak és fővárosi szeretetháznak 200—200 forintot, a szabadszállási ref. egyháznak az ingyen iskoláztatás czéljaira 12,000 frtot, továbbá 1000 frtot arra a célra hagyott, hogy annak kamatait a községnek oly bírái élvezzék, a kik jogot végeztek. — E hagyományokat a nemeslelkü végrendelező rokona, Szivák Imre orsz. képviselő végrendeleti végrehajtó a napokban juttatta az illető intézetek s testületek kezéhez.

— Az illetéktelen keresztelések tárgyában kiadott vallás- és közoktatásügyi ministéri rendelet ellen eddig tiltakozott esperesbíró kerületekről összeállított statisztikából kitűnik, hogy eddigelő hatvanhat esperességi kerület hozott tiltakozó határozatot. Tizenkét egyházmegye közt oszlanak meg e kerületek; a M. A. megjegyzi, hogy a veszprémi és nagyváradi egyházmegyében csak azért nem hoztak külön határozatot, mert a papság elélegnek tartotta a megés püspök kifejezett tiltakozását. A tiltakozó kerületek között vannak a pladányi, nagykállói és nyiregházi esperesi kerületek.

— Szatmáron a székhelykérdésben aratt győzelem örömeire kivilágítás és 500 terítékű banket volt, az alispánnak selyemzástól nyújtottak át a diadai jelöl; a vármegye határozatát száz tagu küldöttség fogja a kormányznak átnyújtani.

— Mándoky bucsuja a nagyváradiaktól. A nagyváradi színikörben szívelyes óvációkban részesült a közönség és a tarsulat részéről Mándoki Béla, ki bucsufelléptét tartá. A darab megkezdése előtt a színpadra gyült az egész tarsulat s a jublánszt hosszas taps fogadta. A tarsulat babékoszoruját Ivánfi Jenő nyújtá át ékes beszéd kíséretében, méltatva Mándoki színészi érdemeit. A volt-pályatársak nevében Szathmáry Árpád nyújtott át koszorut és mondott bucsuzót, mire Mándoki meghallottan válaszolt. A „Tündér-nyak“ előadása közben még gyakran ismétlődött a szívelyes óváció.

— Debreczeni főiskola. Sassa Béla, újonnan választott theol. tanár mihelyt a gymnasiumban letéti tanítványaival a nyilvános vizsgát, Berlinbe indul s ott marad a jövő tanév kezdetéig, hogy a tanszékéhez kötött arab nyelv beható tanulmányozása után teljesebb előkészülettel foglalhassa el tanári kathedráját. — A f. hó 26-án kezdődő theologiai alapvizsga írásbeli tárgyait szabad választásra annak idején a következő három kérdés tüzetett ki: 1. A konstánzi

zsinat leírása, az abban szerepelt egyének rövid jellemzése s kimutatá annak, hogy a zsinat reformeszméi menyiben törtek átát a reformációra. 2. Az ind vallásrendszer ismeretete, főbb tekintettel az eklézsiára. 3. Pál apostol élete és jelleme. Az első és második kérdés ketten-ketten, a harmadikat heten dolgozták ki s így összesen tizenegyen jelentek az alapvizsgára. Munkáik a szaktanárokat által megbíráltatván, közülük ketten jeles, négyen jó, ötven kielégítő osztályzatot érdemeltek s így mindanyian becsáttnak vizsgára. — A Péczely V. alapítvány latin kérdésre ketten pályáztak, u. m. Jánossy Zoltán és Balog Ferencz 3. th.-ok, kik között a pályadij egyenlően megosztott; a görög feladványt csak egy ifjú, Jánossy Zoltán fejtette meg s azért neki adatott ki a pályadij. A latin tétel ez volt: „Oratio ad juvenes cursu gymnasii peracto studiis academicis operam daturus.“ Görögökből fordítani kellett Sophokles „Antigone“-jából az első episzódból Kreon beszédét, az 162—210 sorokat. — Köztanítóknál jövőre a következő felsőbb tanuló alkalmoztattnak: Tóth István, Batori Gábor, Csányi Bénémin, Tóth László, Jánossy Zoltán. Főiskolai szénior Nagy Gyula lesz. A gymnasiumban segédtanárokat gyanánt Bartók Jenő és Dézsi Lajos végzett hittanhalgatók fognak alkalmaztatni.

— Nagy gyakorlatok. A temesvári 7. hadtest parancsnoksága megállapította a me-nettervet s gyakorlatok srendjét. A nagy gyakorlatokban a 37., 39., 101., 33. 46., 29., 61., 43., 83. gyalogezredek, az 1. és 16. huszárezredek s tüzérsapatok vesznek részt. A gyakorlatok sorrendje és beosztása a következő: folyó hó 21-én kezdetüket veszik a zászlóaljgyakorlatok, melyek július 20-ig bezárólag tartanak. Július, 21-én megkezdődnek az ezredgyakorlatok, s pedig: Temesvárról a 46. és 61. gyalogezred második zászlóaljai együtt augusztus 5-ig, a midőn a 36. gyalogezred 24-ik zászlóalja Radna-Lippára megy, hol aztán az ezred többi zászlóaljai együtt tartja gyakorlatait; a 61. gyalogezred második zászlóalja visszamarad Temesváron. Ugyancsak Temesvárot tartja ezredgyakorlatait a 29. gyalogezred négyzászlóalja: a N.-Beckereken átomásozó 1-ső zászlóalj július 24-én érkezik Temesvárra. Fehértemplomra a 43. gyalogezred 2-ik és 3-ik, továbbá a 83. gyalogezred 1-ső zászlóalja; Karánsebesen a 43. gyalogezred 1-ső és 4-ik zászlóalja; Aradon a 33. gyalogezred 1., 2. és 4. zászlóalja; Szegeden a 46. gyalogezred 1., 3. és 4. zászlóalja; Nagyváradon a 37. és 101. gyalogezredek és Debreczenben a 39. gyalogezred 3. zászlóalja tartja ezredgyakorlatait. Augusztus 19-én következnek a dandár- és hadosztálygyakorlatok; szeptember 10., 11. és 12-én nemzetgyakorlatok lesznek Mezö-Telegdről a zargyakorlatokhoz; szeptember 13., 14., 15. és 16-án hadtestgyakorlatok lesznek a 6. és 7. hadtest közt. Érmihályfalva-Mezö-Telegd (Nagyváradi Debreczeni-telek) keletre. — A gyalogság estűzéréség együttes lögyakorlati Arad környékén július 24-én tartatnak meg; a lögyakorlatokon részt fog venni a 33. gyalogezred 3. zászlóalja és a 12. számú nehéztüzeg-osztály három itege Nagyváradról. A zár gyakorlatokon jelen lesz a felsége a király is meg pedig a német császárral együtt. Berlinből ugyanis egy legújabb keletű távirat azt jelenti hogy a Presse értesülése szerint udvari körökben azt állítják, hogy Vilmos császár az őszszel a hadgyakorlatok után, Ferencz József király meghívására valószínűleg Magyarországra utazik, részt veendő az itteni hadgyakorlatokon. Végeles megállapodások azonban még nem történtek.

— Közönetnyilvánítás. A június hó 12-én tartott jó gász majális alkalmából felülfizettek: Ujfalussy Béla ur 5 frt, Ujfalussy Endre ur 1 frt, Molcsányi János ur 2 frt, Abraham László ur 2 frt. A fentnevezett urak fogadják nagy lelkü adományukért szives közönetünket. A rendező bizottság nevében. Bárczay Sándor r. b. pénztáros.

— A régi egyforintos államjegyek érvényessége már csak két hétig tart. Július 1-től fogva a közpénztárak nem fogadják el többé s kicserélésük sem történhetik többé a nyilvános pénztáraknál. Debreczenben még most is akad a forgalomban elég ilyen régi államjegy, most tehát már igekezni kell szabadulni tőlük. A mi semmikép sem nehéz.

— Zene-matinee. Tegnap a véletlen kellemes társaságba vetett. A debreczeni zenede zongora tanára, Emmert Antal ur, miután az épülő Dégenfeld házból kiszorult zenede ideiglenes szállásán alkalmas helyiséggel nem rendelkezik, saját lakásán gyűjtötte össze magántanítványait, a kikhez a zenede zongora iskolájának számos növendéke csatlakozott kezdők és haladók közül és rendeztek egy minden tekintetben sikerült házi matinee-t, vagy ha úgy tetszik egy próba vizsgát, melyen a kisebb és nagyobb leány és fiú növendékek előnyösen mutatták be szülőik és ismerőseik előtt haladásukat. — Előbb a kezdők játszottak két és négy kézre. Közülük különösen kitűnt Farkas Gizella, Hirsch Jenni, Sándor Gizella és Tarbay Mariska kisasszony. — A haladók műsora Czerny, Cramer, Chopin, Ketterer, Schulhoff Székely, Pacher és Berlioz szerzeményéből volt összeállítva. Meglepő volt a kis Szilágyi Sándor játéka, a ki mindössze egy év óta tanul; de a szép zenei tehetséggel megáldott fiu fejlődése szakértők szerint 3—4 évi tanulásnak felel meg. Szilágyi

repelt egyének
ának, hogy a
n törtek át
lásrendszer is-
ekléziára. 3.
z első és máso-
armadikat heten
negyen jelentek
aktanárok által
jales, négyen
rdemeleket s így
gára. — A Pé-
ésre ketten pá-
és Balog Fe-
pályadij egyen-
adványt csak
jtette meg s
ij. A latin té-
es cursu gym-
s operam datu-
ett Sophokles
dból Kreon be-
Köztanítókul-
ulók alkalmaz-
fábor, Csányi
ánossy Zoltán,
y Gyula lesz.
gyanánt Bar-
hittanbaigatók

temesvári 7.
apította a me-
ndjét. A nagy
33. 46., 29.,
1. és 16. hu-
sznek részt. A
ztása a követ-
tüket veszik a
julius 20-ig be-
megkezdőd-
dig: Temesvá-
második zász-
midőn a 36.
Radna-Lippára
i zászlóaljával
51. gyalogezred
l Temesvárot.
A szeszgyakor-
záslója: a N.-
zászlóalj július
Fehértemplomn
továbbá a 83.
Karánsebesen a
zászlóalja: Ara-
es 4. zászlóalja;
3. és 4. zász-
101. gyalogez-
a 39. gya-
alja tartja
Augusztás 19-
hadosztályga-
és 12-én me-
Telogradról a zár-
3., 14., 15. és
ek a 6. és 7.
alva-Mező-
ebreczen-
ság és tüzéség
örnyékén július
orlatokon részt
zászlóalja és
három útege
orlatokon jelen
is még pedig
gyűtt. Berliuból
távirat azt je-
szerint udvari
Vilmos császár
után, Ferencz
őszintleg Ma-
endő az itteni
megállapodások

június hó 12-én
alkalmából fe-
5 frt, Ujfalussy
ános ur 2 frt.
A fentnevezett
ányukért szives
tság nevében.

amjegyek érvé-
tart. Julius
m fogadják el
nhetik többé a
eczenben még
ég ilyen régi
gyekezni kell
kép sem nehéz.
a véletlen kel-
rezeneti zenede
al ur, miután
szorult zenede
os helyiséggel
gyűjtötte össze
a zenede zon-
déke csatlako-
ül és rendeztek
ült házi matí-
7 próba vizsgát,
b leány és fiu
k be szülik és
— Előbb a kez-
székre. Közülök
a, Hirsch Jenni,
iska kisasszony
Cramer, Cho-
ly, Pacher és
szállítva. Meg-
ny játéka, a ki
de a szép zenei
dése szakértők
l meg. Szilágyi

Sándor előbb Cramertől játszott egy salon da-
rabot; azután a szüntelen tetszésben részeseült
Dobshorb Nándorral Trovatore-t Pachertől.
A kisasszonyok közül: Szatmáry Ilona, Erdősi
Matild, Jeney Aranka, Lusztig Mariska, Szako-
lesay Margit és Reke Piroška, tünik ki
játékuk könnyedsége és biztonsága által. A
másort a Rákóczi induló zárta be, melyet
Erdőssy, Szatmáry, Reke és Luchs kisasszo-
nyok adtak elő. A sikerült matineeről azzal
az óhajással távoztak a jelen voltak, hogy
vajha minél többen és minél többször rendez-
nének ehez hasonló kis ünnepeket a zene-
tanárok vagy egyes családok! Mert azon
véleményben vagyunk, hogy az ilyen házi
ünnepek jótékonyan emelnék társas éle-
tüket, a melynek egyhangúsága és ridegsége
miatt annyi lelél halljuk a panaszt. Ilyen
ünnepek nagy befolyással volnának a zenét
vagy éneket tanuló gyermekek és ifjak to-
vább képződésére is; mert a társaság tetsze-
nyilvánítása emelné önértéküket, az bátorítá-
sul, biztatásul szolgálna nekik; elszokván
a trémázástól játékuik biztonságban, nyugodt-
ságban sokat nyerne és képessé tenné őket,
hogy az iskolában szerzett ösmereket és
ügyességeket nyilvánosság előtt is sikeresen
érvényesíthessék.

— **Kérem.** Kapsolatban a Debreczen
szab. kir. város által fentartott iparosiskolák-
ban az 1899—90. iskolai évet záró vizsgá-
lak sorrendjére nézve külön kibocsátott érte-
sítésünkkel, ismét folyamodunk azon kiapa-
dathatlan kuttforráshoz, melyből minden
cél szerinti intézmény megnyeri a maga anyagi
támogatását — a társadalom áldozat készse-
géhez. Ez alapon tisztelettel kérjük városunk
mindenrendű és rangu lakosait, testületeit,
pénztézeteit, az iparos társulatokat, hogy az
iparos iskolai ösztöndíj összegét, melyből
az arra érdemes iparos tanulók szorgalmuk
közöttönzése végett évenként jutalmaztatnak
kegyes adományokkal az évből is méltótas-
sanak gyarapítani. A kegyes adományok
június hó 17-ig Dóczy Gedeon urhoz, mint
az iparos iskola igazgatójához Czegléd-utca
2569. szám alá küldendők. Kelt Debreczenben
1899. június hó 9. az ipartanári bizottság.

— **A munkások nagy egylete.** Ha mun-
kásoknak önségely céljából való egyesülése
nem oldhatja meg a sokat vitatott munkás-
kérdést kétségtelen, hogy a munkások egy-
letei leghatályosabb tényezők, a munkásoknak
anyagi helyzete javítására. Ezért mindenki
örömmel olvashatja az általános munkásbeteg-
segélyző és rokkantpénztár évi kimutatását,
melyből kiviláglik, hogy egyekes szerény hoz-
zájárulásával mily tekintélyes eredmény érhető
el. A lefolyt évből az egylet 364,654 forintot
vett be és 355,683 frtot adott ki. E szerint a
bevételi többet 8971 frt, mely összeg magá-
ban foglalja az egylet 57,000 frt értékű há-
zát is. Jelenleg 43,078 tagja van és pedig
30,188 férfi és 12,890 nő, kik az egész országra
kiterjedő főkhálózatot alkotnak. Budapest
132 gyárból 11,472 munkás tagja az egylet-
nek, mely husz évi fenállása óta összesen
2,551,593 frtot fizetett ki tagjai javára. Ta-
valy 14,255-en betegedtek meg, 737-en elhunyt-
ak. Az egyletnek 71 orvosa van.

— **A görög helyett.** A közoktatásügyi
miniszteriumban a görög nyelvi törvényjavas-
lat tárgyalása után azonnal hozzáfogtak a
végrehajtás előkészítéséhez. Az új részlettan-
tervet nem a közoktatási tanács dolgozta ki, a
mire már idő sem igen lett volna, ha nem
magában a miniszteriumban készült, szakférnök
meghallgatásával. A szűkebb körű enquétét
a minap volt s negyedfél óráig tartott, mert
kivált a magyar irodalmi penzum körül igen
élénk eszmecsere fejlődött ki s vita folyt a
föltött is, hogy a görög irodalom termékei
közül mennyi végzendő. Kimondták, hogy
fősúly fektetendő a magyar irodalom intenzi-
vebb s olvasáson alapuló ismeretelésére és
megszabták, hogy osztályonként mit kell fő-
leg olvasatni, a miben nagy tekintettel
voltak a klasszikus iskolához tartozó írónkra.
Megjelölték továbbá a magyar fordításban
olvasandó görög auktorokat s fölvettek a
legjelesebbek (péld. Homár, Thukydides) élet-
rajzát s egész működésének jellemzését is. A
szabadkézi rajzot tanulni fogják a kurzusznak
mind a négy évfolyamán. Ellenben az ábrázáló
mértant csak a legfelsőbb két osztályra szo-
ritják s ez idő alatt főbb vonásokban csaknem
mindazt át fogják venni, a meddig a realis-
kolák tanterve eljut.

— **Egy szélsőbaloldali a szélsőbaloldáról.**
Szentkirályi Albert orsz. képviselőtől „Nehány
szó politikai helyzetünkről” című röpirat
jelent meg. A füzet nagyobb része éles kri-
tikája a függetlenségi pártnak, melyhez maga
az író is tartozik és melynek negatív állás-
pontja nem tetszik neki. Szerinte a 67-iki
kiegyezés kiegészítő része alkotmányunknak
s a mely párt el nem ismeri, az tagadja a
magyar alkotmány egyik legfontosabb tám-
pontját, a jogfolytonosságot. A kiegyezés
helyesli az ország nagy többsége s ezt föl-
tétlenül elismerni, hogy megszűnjék közjogi
kettészakadása a nemzetnek, sőt mint alkot-
mányunk teljességéhez tartozót felkarolni,
védeni és tovább fejleszteni főleg három pont-
jában, u. m. a külvált magyar hadsereg, a
külön vámtérület és a magyar nemzeti bank
létesítésével, (melyek mind benne vannak ama
kiegyezésben) és a szerző szerint az egyet-
len mód kibontakozni a mostan hazug párt-
viszonyokból. Tiszta Kálmán is, ugy mond,
a politikai korrupció miatt bukott meg; a fuzió
értékellen, legfőleg személyes becsavágyak-
nak kedvez. A függetlenségi párt lépjen be
a delegációba, a magyarok a hadseregbe és

diplomáciába, hogy foglaljunk tért minden
irányban; ez a mentő eszköz, más szóval
álljon a függetlenségi párt a 67-es alapa.
— **Szerencsétlen halállal** mult ki ma
hajnalban egy kenyérről asszony. — Többet
magával szekerem kenyeret hozott Debreczenbe.
— **Az országutóról** azonban belefordultak a
vizzel telt mély árokba. — Az asszonyok
alul kerültek; a szeker egész terhével rájuk
bukott. Az utasok többé-kevésbé megsérülve
életben másztak ki az árokból; egyik kenye-
res asszony azonban belehalt a vízbe; csak
holt testét húzhatták ki.

— **Hajdumegye közgyűlése.** Hajdúvármegye
törvényhatósági bizottsága 1890. évi
június hó 24-ik napján d. e. 9 órákor rend-
kívüli közgyűlést tart. A tárgyszorozatból
megemlítjük a következőket: Kereskede-
lemügyi miniszter f. évi június hó 2-án 32105/1
sz. a. kelt leirata a Nagy Károly debreczeni
törvényhatósági közút hajdúvármegyei sza-
kaszára 3000 frtot megállapító vármegyei
közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.
Özv. Gróf Andrássy Gyuláné ó nagyméltósá-
gának a megboldogott férje elhunytja folytán
törvényhatóságunk által nyilvánított részvétet
megköszönő levele. Rásó Gyula alispán jelen-
tése a községi jegyzői nyugdíjintézet alap-
szabályainak 20 dik §-át módosító s felsőbb
helyen jóvá hagyott vármegyei rend-
pótszabályrendelet kihirdetéséről.
Ugyanannak jelentése a Nagy-Kállóban lévő
vármegyei volt székesház all 1889. évi
számadási kivonatának Szabocsvármegyéltől
átkérése tárgyában. Ugyanannak jelentése
kereskedelemügyi miniszter urnak a törvény-
hatósági bizottság által a debreczen-füzes
abonyi vasút törzsrészvényeierét megszavazott
150 ezer frt mikénti fizetése tárgyában f.
évi 33 kgy. sz. a. hozott határozatot és a
h.-bűszörményi és h. szoboszlói vasuti feljárók
folytatólagos kiépítése tárgyában mult évi
345 kgy. sz. a. hozott határozatot jóváhagyó
f. év-30993. szám a. kelt s bemutatott lei-
rata folytán tett intézkedéseiről, s jövőre
endő intézkedésekre vonatkozó indítvány. —
Fejérvármegye közönségének átirata a köz-
pontosított árva-pénztárak kölcsönre vonat-
kozó beadványoknak a kir. bíróságok által
soronkívül s azonnal elintézésre íránt a m.
kir. igazságügyminiszter urhoz felterjesztett
feliratának pártolása végett. H.-H a d h á z
v á r o s polgármestere az ottani városi kép-
viselőtestületnek a n a g y k ö z ö n s é g g é
á t a l a k u l á s í r á n t Poroszlav Zoltán és
társai által beadott kérvényre f. évi jun. hó
1-én 60/1407. kgy. sz. a. hozott határozatát
beterjeszti s ezzel együtt Makra Mihály, Po-
roszlav Zoltán és társai h.-hadházi lakosok-
nak a H. Hadházon folyó évből tartandó
tisztújítás elhalasztása iránti kérvényök. —
Nádudvari J. fősolgabíró P.-Ladány köz-
ség képviselőtestületének az ottani nagyvendéglő
megvásárlása tárgyában f. évi 12. kgy. sz. a.
hozott határozatát beterjeszti. B.-ujvárosi J.
fősolgabíró H.-Vámos-Pécs köz-
ség képviselőtestületének a vármegyei tiszt
nyugdíjalapból 400 forint kölcsön kivételére
vonatkozó f. évi IV. 29. kgy. sz. a. kelt ha-
tározatát beterjeszti. — Alsó- és Felső-Józsa
közsegek előjárósága az ezen községek és
dr. Losonczy Almos közt kötött szerződést,
az erre vonatkozó f. évi május 15-én I. kgy.
sz. a. hozott községi képvisleti határozattal
együtt beterjeszti.

— **Fiatl nőknök.** Egy amerikai lapban
következő fontos hirdetés olvasható: „Fiatl
férfyek nőknök! Ezennel tisztelettel közhírre
tesszük, hogy a mai naptól egy fűző- és
sütő-biztosító intézetet nyitottunk. Csekély
díj fejében elégett, elsőoszt vagy másképen
elrontott ételekért a legrovidebb idő alatt új,
a megrendelésnek megfelelő ételekkel szolgálunk.
Jelentkezéseket elfogadnak Tom és
J a c h gazdászok.”

— **Angol szokások.** Mult évi október
5-én a „Daily Telegraph”-ban, valamint a
„Times” október 21. számában megjelentek
hirdetések, melyekben egy E. Walter Smith
nevű asszony, ki Cliftonban, Angliában lakik,
ajánlkozik fizetés mellett mindenféle körbeli
leányok testi megfenyítésére. Ugyan ez a
hölgy ugy mutatta be magát, mint író és
több röpiratnak a szerzője, gyermekek neve-
léséről és a vessző alkalmazásáról. Egy bé-
csi hölgy ennek az asszonynak üzletneveivel
közlebebről megismerkedett, a mennyiben írt
neki, hogy van neki egy rakoncátlan leánya,
kit meg akar szelidíteni és kérte, hogy küld-
jön neki röpirataiból. Ezek a röpiratok egy
levél kíséretében megérkeztek. Ebben fel-
 voltak sorolva a feltételek, melyek ezen inté-
zetbe való feltétel szükségesek. Eszerint a
leányok évi 1000 frt díj mellett kényelmes
előkelő otthont nyernek, öszekötve a jónevelés
előnyeivel. Ezenkívül az intézetben alkalmazva
vannak zenetanárok, festészetitanárok sb. efélék
erre következik a hölgy működésének ismerte-
tése. A többek között ezeket írja: Ha én lát-
tom, hogy növekedéimnél a különböző fenye-
tések nem használnak, ugy a testi fenytéket
alkalmazom. E célra egy asztal, egy óv. kézi,
és lábbékö, s egy hosszú hajlós nyírfaot;
a leányt levetekeztem, felső és alsó ruháit
lehuzatom kontónt adok rá, oda állítom az
asztal végére; melyen párnák vannak, hogy
hogy ne nyomjon. Ráfektetem az asztalra,
erősen leszorítom az övvel, térdet összekötöm.
Erre megtagamod a nyírvevőt és elverem vele
kegyetlenül a kisasszonyt. „Hogy pedig a bé-
csi hölgy meggyőződék, hogy a kegyetlen te-
remtés létezike-e, ajánlott levelet küldött neki
s jelentést kapott, hogy egy ilyen kegyetlen asz-
szony tényleg létezik és működik Cliftonban.

— **Albecht főherceg röpirata.** A hadse-
reg csapat és osztályparancsnokaihoz kevéssel
ezelőtt, mint a „Reichswehr” jelenti, egy,
Albecht főherceg tollából eredő röpirat érke-
zett szétosztás végett, melyben a marsall a
három fegyvermennek a lovassági hadosztály-
ban való együttműködése tárgyában behatóan
foglalkozik. A főhercegi szerző mindenekelőtt
hangsúlyozza, hogy a lovassági hadosztályok csak
teljesen kivételes körülmények között mondhat-
nak le részben vagy egészben a beosztott fegy-
vermenek szabályszerű közreműködéséről. —
Ellenben az utolsó hadjáratok, valamint az
utóbbi időben tartott katonai gyakorlatok
kétségtelenné tették, hogy a lovassági had-
osztályok a lovastüzérségről sohasem mond-
hatnak le. Épen így a vadászok és gyalog-
sági hadosztályok hozzávonása is egyre szük-
ségesebbnek bizonyult Vadászhadosztályokat
azonban sohasem szabad kényszerítő szük-
ség nélkül makacs küdelemben bonyolítottatni.
Ellenséges gyalogsági hadtestek megjelené-
sekor lehető gyorsan kell a födözetek felhasz-
nálásával eltűnniök. — A lovastüteleknél
Albrecht főherceg meglepő megjelenést, gyors
tüzelést, egyszóval az erkölcsi hatást tartja
a fődolognak.

— **Debreczeni ingatlanok forgalma** a kir.
törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál
1890. jun. 7 től—14-ig. Vilmos Lajos és neje
Piránssy Róza veszik Balogh János és neje
Trázsai Róza újföldét 4000 frtért. Vámosy
István veszi Varga Ferencz és neje házat on-
dódi földével 9200 frtért. Fried Lajos veszi
Tamás István és társai új földét 190 frtért.
Süvöltős Sándor és neje Rác Juliánna ve-
szik ifj. Vértési István házat ondódi szántó
földével 2100 frtért. Bajnok Ferencz veszi
neje háza fele részét 700 frtért. Erdei Ist-
ván veszi özv. Fekete Mihályné Halasi Juli-
ánna ondódi földét 2000 frtért. Weisz Izidor
veszi Széll János és neje Fiók Eszter házat
4000 frtért. Kovács Imre és neje Hutirai
Berta veszik Rózenteld Salamon és neje Fisch
Hermina házat ondódi földével 23,000 frtért.
Tamás József és neje Eszösi Erzsébet veszik
Szatmári Mihály és neje Soós Juliánna ondódi
szántó földét 1000 frtért. Árveréseni vétel.
Dr. Biró Károly veszi Tisza Lajosné László
Juliánna 688 frtra becsült házas telkét 311
frtért. Dr. Biró Károly veszi Tisza Jánosné
László Juliánna és ifj. Tisza János újosztású
föld illetőségét, mely 223 frt 12 kr-ra volt
becsülve 50 frtért. Az utóajánlati határidő
lejár mindkét ügyben 1890. június 25-én.

— **Biharmegyei hírek.** A képkialli-
tást tegnap zárták be Nagyváradon. — A
nagyvárad belényes vaskohi
vasuton zónatarifa lépett életbe. — Emb er
Pál mezőkeresztesi ev. ref. lelkész, f. hó
13-dikán elhunyt. Benne kitűnő tagot vesztett
a ref. lelkézi testület. — Kőrösnadányi
N a d á y i Károly Nadányi Gyula p. Ková-
osiri nagybirtos fia egybekelt özv. négyesi
Szepessy Péterné leányával Jolánával.

— **A kulcs.** A zenei vizsga közeledése alkalmából
tarka-barka ruhás kis lányok sürgölőfűtök-forgolóták
az egyik tanár ur körül. Majdnem olyan komolyak
voltak valamennyien, mint katonák -- döntő harc előtt.
A tanár ur meglegszer végignézett aranyhaju anyján s
hirtelen megakadt tekintete egy nyugtalankodó babán.

— **Maga fél, Jolán?** szól a tanár ur.
— Oh, nem...
— Tisztába van mindennel.
Baba bólint a fejével.
A tanár ur gondolta, nem fog ártani egy kis elő-
leges examinálás.
— Mondja csak Jolán, mi a kulcs?
Jolánka pillanatig félázva tekint a tanár urra,
aztán a bizonytalanság hangján susogja:
— Ugy hiszem, v a s...
A tanár ur elveszti komolyságát s hangos kacsa-
gásba tör ki.
A baba megrémül s ki akarván reperálni előbbi
feleletét, csaknem sírva kiáltja:
— Nem vas: r é z!

Mulatságok.

A kereskedők jünálisa sikerülten folyt
le szombatn este a „Margit” fürdő díszter-
mében. Jólehet az idő nem volt elég kedvező,
mégis a mulatság igen szép látogatottságnak
örvendett. A fiataliságnak kimeríthetetlen jó
kedve volt. Polyt is a tánc a Magyarfi fiuk
zenéje mellett reggeli 5 óráig. Jelen voltak
leányok: Borsos nővérek, Bodó Juliska, Bo-
licskó Berta (M.-Pécsről), Czabán Eteleka,
Dravetzky Margit, Erdélyi Mariska és Erzsike,
Fischer Ilonka, Farkas Gizella, Füzeses
Mariska (Sárándról), Gévainé, Huszár Károlyné,
Erzsike, Huszár Málka, Király Ilona, Krisz-
tiáni Eteleka, Lusztig Szeréna, Makó Juliska,
Roth Irén, Weidner Erzsike, Zih Berta. —
Asszonyok: özv. Borsos Ferenczné, Bodó
Sámuelné, Czabán Dánielné, Dravetzky Mi-
hályné, Dörre Ferenczné, Erdélyi Ferenczné,
Fényes Gusztávné, Farkas Béláné, Füzeses
Imréné (Sárándról), Gévainé, Huszár Károlyné,
Kardos Lászlóné, Krisztiani Alajosné, Klein
Gyuláné, özv. Király Istvánné, Lusztig Mór-
né, Makó Istvánné, Mihályi Jánosné, Nádti Re-
zsóné, Nagy Andrásné, Pongor Istvánné,
Öhm Antalné, Roth Jánosné, Pröszl Edéné,
Schvarcz Alajosné, Weidner Józsefné, Zih
Pálné, Tóth Sándorné.

Irodalom.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadá-
sában Budapestben, újabbban megjelentek:
Családi könyvtár. 30,31 füzet: Családi
boldogság. Mindennemű asszonyok és
leányok számára. Szerkesztette Kalocsa Róza.
Ára füve 80 kr. Falusi könyvtár 37. füzet.
Gyógynövények gazdák hasz-
nátára. Irta Dr. Borsodi Miksa. Ára
füve 50 kr. 38. füzet. A burgonya és
czukorrépa termeléséről. Irta Réti
János. Ára füve 50 kr. Magyar köz-
mondások gyűjteménye különö-
tekinettel az életbölcsességre és nevelésre
(Több mint hateraz közmondás). Rendszerbe
foglalta Almásy János. Ára füve 1 frt. Ol-
csó könyvtár. Szerkeszti Gyulai Pál. 268—275
füzet. Tartalmuk: 268. füzet. U l á n a.
Beszély. Irta Krassovszky I. Ignác. Lengyel-
ből fordította Timkó István. Ára füve 30 kr.
269. füzet Deák Ferencz nek az
1861-dik évi országgyűléstől le-
fogadott két fölrata. Közli Könyi
Manó. Ára füve 30 kr. 270. füzet. Csikós
Eredeti népszínmű három szakaszban. Irta
Szigligeti Ede. Ára füve 30 kr. 271. füzet.
Az örökség. Beszély. Irta Sandean
Gyula. Francziából fordította Gyulai Farkas
Ára füve 40 kr. 272. füzet. A nagy Ga-
leotto. Dráma három felvonásban, egy
előjátékkal. Irta Echeagaray József. A spanyol
eredetűből fordította Pathy Károly. Ára
füve 40 kr. 273. füzet. P a s c a l g o n d o-
l a t a i. Francziából ford. Béri Gyula. Ára
füve 50 kr. 274. füzet. Beust és And-
rássy 1870 és 1871-ben. Irta Könyi
Manó. Ára füve 30 kr. 275. füzet. A k ö-
z é p k o r i m a g y a r i r o d a l o m s t i l-
j á r ó l. Imre Sándor. Ára füve 20 kr.

„Jegyző irálytan” cím alatt hasznos se-
gédkönyvet készült kiadni Kovács Gábor
albisi (Biharmegye) községi jegyző. A könyv
jogi tekintetben és bélyeg törvényileg is figye-
lemmel szerkesztve mintegy 120 gyakorlati
példával van ellátva, a melyből a községi és
körjegyzők, segédjegyzők s vizsgára készülő
jegyzőgyakornokok a helyes fogalmazásra
nézve éimeleti és gyakorlati utmutást nyer-
hetnek. — A munka terjedelme 10 ívnyi nysz-
s finom papiron f. é. aug. 15-én jelenik meg.
Előfizetési ára 1 frt 25 kr. előfizetési pénzek
Nagyváradra ifj. Berger Sámuel nyomdatu-
lajdonoshoz küldendők.

Apróságok.

J á m b o r ó h a j.
Egy tolvaj-családapa lopott tyukot viz-
háza. A felesége megfőzi és föltálja. A csa-
ládó a feleségéhez:
— Te egyél belőle először, lelkem.
— De bizony te légy az első, hisz te
vagy a családó!
— Az mindegy... Aztán tudod, a ki-
től a tyukot loptam, az okvetetlenül átköz-
dott, hogy fulladjon meg, a ki először eszik
belőle, — hát csak add meg te lelkem.
A k o r e s m á b a n.
Szörnyű elkeseredetten rágiacsál egy
vendég.
— Hallja, pinceszár, marhahusból való ez
a beefsteak?
— Igenis, kérem alissan.
— No tudja, most épp löversenyek
vanuak... olyan akadály-verseny-ize van.
A fölösleges.
— Egy hölgy (ismerőséhez): Ön ebben
az évből ismét firdőbe megy?
— Igen, a férjemmel.
— Ugy, a férjével, akkor inkább ott-
hou maradhatna.

Parlament i hölgy.

Schott Zsigmond híres stuttgarti jogtu-
dó, parlamenti képviselő, a napokban ülte
meg aranylakadalmát. Neje gyakran elkísérte
Berlinbe. Schott egy ily alkalmat, midőn
már neje megérkezett a karzatra, fel akart
használni arra, hogy felszólaljon, állítilag
azért, mert ez volt az egyetlen mód arra
hogy nejeinek imponáljon. Háromszor, négyser
is jelentkezett a szólásra, de az elnök nem
vette észre. Végre Schott dühösen oda kiált
az elnök felé;
— Már harmadszor jelentkeztem szó-
lásra.
Erre az elnök mosolygott, s föltekintve
a karzatra, így szól:
— Bocsanatot kérek, de csak most lát-
tam meg — őt.
A ház viharos kacajjal öregbitette az
elnök maítiját.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértési Arnold.
Főbevezetők: Kereczay Vilmos.

Pszt! Pszt! Pszt!
egyedül
BAUM MIKSÁNÁL.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle diszes és egyszerű

KÖNYVKÖTŐI

munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítetnek.

A Fonciére, Pestbiztosító-intézet

(alapított 1864-ben)

mely teljesen befizettt

2.000.000 forintnyi

részvénytökéjén kívül több mint

8.000.000 forintnyi

díjbevétel- és díjtartalékok fölött rendelkezik, melynek összbiztosítékai tehát

10.000.000 forintot

meghaladnak, az általa eddig is művelt élet-, tűz-, jég-, szállítvány- és üveg biztosítási üzleten kívül

baleset biztosítási osztályt

nyitott, melynél úgy

egyesek, mint vállalatoknak hivatalnokai testületileg olesóra szabott díjak és a legszabadelvűbb feltételek mellett mindenféle hivatás közben vagy azonkívül bekövetkezhető

testi balesetek

anyagi következményei ellen biztosítást eszközölthetnek. Az intézet ezen kívül ezer forint biztosítási tőke utáni 1 frt évi díj mellett

utazási balesetek elleni

biztosítást is nyújt.

Példa. Valamely kereskedő, hivatalnok vagy ügyvéd 10 000 frt halálesetre, 10 000 forint rokkantság esetére és 5 frt napi gyógykezelési járulékra szóló biztosításért évenként csupán 21 frtnyi díjat fizet. Személyek, kik hivatásuknál fogva nagyobb veszélynek vannak kitéve, megtehetően többet fizetnek 5 vagy 10 évre kötendő biztosításoknál a díj 10, illetve 25%-kal mérsékelteket. Biztosítások félévelétek eszköztől és minden további felvilágosítással készséggel szolgál.

az igazgatóság Budapestten (Sas-u. 10)

és az intézetnek a magyar-osztrák birodalom minden nevezetesebb helyiségeiben lévő képviselőisége

4733.

1890.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező halápi csapszék és az ehez tartozó 6 hold föld, a folyó 1890. évi október 1-től, 1892. évi december 31-ig terjedő időre, tehát 2 évre és 3 hónapra a városház nagy tanács-termében folyó 1890. évi június hó 25-ik napján d. e. 10 órakor, a városi számvető hivatalban megtekinthető feltételek mellett nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a 401 frt kikiáltási ár 10%-kát bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartozik. Debreczen, 1890. június 9.

A VÁROSI TANÁCS.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben
zsindely és deszkatekők
behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá csulápok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére hordókban a 50, egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányú KOAKSOT (pirszén kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos

Debreczen, piacz-utca 17II. sz.

Rendel d. e. 9-12 } óráig.
d. u. 3-5 }

Előírása után készült fogpora, szájvize, fogkefeje kapható helyben az összes gyógyszerárakban. Szent-Királyi és Kalenda diszmű és Beke László női divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

Uj foghuzó terem.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a Czegléd-utcán, a PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGI épületben fennálló fodrász és borbély üzletem mellett, városi hatóság által engedélyezett

•• foghuzó termet ••

rendeztem be. Foghuzásbeli ügyességem mellett szól, hogy a sebész-mesterséget még 1860-ban kitanultam DEBRECZEN sz. kir. városában és azóta folytonosan és közmelegedéssel gyakoroltam a nagyobb vidéki városokban.

Ugyancsak nálam mindenféle kézz női hajak igen jutányos áron kaphatók, valamint minden é szakba vágó munkát készséggel elvállalok.

A n. érdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Farkas István,
fodrász, borbély és sebész mester.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb specialitások által bebizonyult tény, hogy a

„Les dernières Cartouches”

cigaretta-papir, Braunstein Frères gyárából.

(Páris, 65. Boulevard Exelmans.)

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzésnek alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygieniai-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRÉRES czég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etikettje mellékelte rajzhoz hasonló és BRAUNSTEIN FRÉRES czéget visel. Ezen czég cigarettapapírjánál minden csomag annyit lapot tartalmaz, a mennyi az etikettjén feljegyezve van.

A gyára
zég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25 szá
raktárt tart cigarettapapírjai és cigarett
hüvelyei elárulására.

Braunstein Frères

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési-szervek hurutos bántalmánál, hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és köszvénybajokat, ép úgy használható a tagok csúszos bajainál, gyermekeknek meggyógyítja a túlságos gyomor-savanyú képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szén-sav tartalma folytonosan üdítő savanyúviza legkellemesebb ízével bír s borral használva igen nagy keletnek örvend.

Mindazon tisztelt foggyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógykezelésekre, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni.

A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szíves jóindulatában ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kintezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár:

ÉDESKUTYI és sz. kir. és sz. kir. udvari ásványvíz-szállító
Budapest, Erzsébet-tér S. szám.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend